

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 26.000

Letna inozemstvo Lir 40.000

Letna inozemstvo, USA dol. 30

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXXVII. - Štev. 31 (1862)

Gorica - četrtek, 1. avgusta 1985 - Trst

Posamezna številka Lir 600

Vozil po zemlji sem naši

Pred kratkim sem s prijateljem obiskal goriške skavte, ki so taborili ob Krki. Blagor njim, sem si mislil, ki si lahko privoščijo dva tedna življenja v zeleni, tih naravi, kamor prodre le malo sedanjega tehničnega napredka: dva tedna brez televizije, brez radia, brez časopisov, brez mame, ki ti vse pripravi od zajtrka do večerne postelje. Na taborjenju si moraš vse pripraviti sam oz. v družbi z drugimi skavti. Vsekakor koristna šola in koristne izkušnje za življenje. Naučiš se biti samostojen in marsikaj potrpeti. Škoda, da starši velikokrat tega ne razumejo, in ob obiskih menijo, da morajo svojemu fantu ali dekletu prinesiti vsi dobrote, ki jih je pustil doma, od piškotov in čokolad do raznih Coca-cola, paninov in ne vem še česa. Otroci se s temi dobrotami nabasajo in naslednje dni so seveda »bolni«, ker jih boli trebuh. Pa ni kriva taborna kuhinja, krivi so starši.

PLEČNIKOVA CERKEV V STRANJAH

Tak obisk človek izrabí še za kaj drugega. Tako sva s prijateljem obiskala najprej g. Franca Gačnika v njegovih Stranjah pri Kamniku pod Veliko Planino. Obisk ni veljal samo njemu, temveč tudi njegovi cerkvi. Med vojno so Nemci iz nje naredili bunker, ker stoji na griču. Po vojni so ljudje cerkev obnovili na lastno odgovornost proti volji oblasti. Imeli so pa to srečo in pamet, da so se za obnovo cerkve obrnili na mojstra Jožeta Plečnika. Ta je v tistih letih bil pri novi oblasti v nemilosti kot toliko drugih kulturnih Slovencev takrat in še danes. V Ljubljani ni dobil dela, zato se je ves posvetil cerkvi v Stranjah: naredil je načrte ne samo za obnovo cerkve in okolja, temveč tudi za vso opremo v cerkvi od kropilčkov pri vходу do lestencev in oltarjev ter zakristije in celo ključev. Cerkev sv. Benedikta v Stranjah je res biser Plečnikove arhitekture in sakralne umetnosti.

Ljubljanski kulturniki (ali nekulturniki?) Plečnika še vedno zapostavljajo. Zato ga ni bilo med najboljšimi Avstrijci. Ti so ga že proglasili za »svojega« in so izdali v nemščini monumentalno knjigo o Plečniku na Dunaju. V načrtu imajo, da bodo še nadalje odkrivali Plečnika tudi v Ljubljani in v Stranjah ter drugod, saj je vendar njihov, tj. avstrijski. Po nespameti povojne kulturne politike v Sloveniji, ki pozna samo eno kulturo in to je »partizansko«, bomo zapravili Plečnika in ga prepustili tujcem.

Kakšna je »partizanska« kultura, sem tudi želel videti. Zaradi tega sva se s prijateljem s tabora SGS podala po »Partizanski magistrall« v Belo krajino.

PO »PARTIZANSKI MAGISTRALI«

Pri nas verjetno malokdo pozna to »magistralo«. Gre za cesto, ki se odcepi od ceste Žužemberk-Novos mesto čez most preko Krke pri Soteski in potem dalje proti jugu do Semiča in Črnomlju. Cesta je danes kar dostojno asfaltirana in, ker je malo prometna, je prijetno voziti po njej. Tudi zaradi okolice. Saj imaš na svoji desni Kočevski Rog, na levi pa prijetne dolenske griče. Vse obraščajo gozdovi, po dolini pa srečuješ kmečke domove in redke vasice. Vojaki so prav tiste dni kopali ob cesti jarke za vodo ali telefon, ne vem. Vsekakor je šlo za koristno delo.

Magistrala te po kakih 20 km pripelje do nizkega prelaza, odkoder je čudovit pogled na Semič in Belo krajino do Črnomlja in preko. Zagledaš vinograde, hiše posejane po pobočjih kot bi gledal pred seboj božične jaslice.

V ČRNOMLJU

Zavedal sem se, da sem v zibelki partizanstva. Tu v Beli krajini in v Kočevskem Rogu se je rodilo partizanstvo, ki so ga v Ljubljani spoceli partija in njejni misliljeniki. Prva »osvobodilna« republika je bila tu. V Črnomlju stoji na trgu staro in veliko poslopje z napisom, da je

tam bila prva slovenska banka leta 1944.

Črnomelj je danes obnovljen; ima precej industrije in šteje okrog 8.000 prebivalcev, med njimi je precej tujcev in nekristjanov (kakih dva tisoč). Tako je zapisano v Letopisu Cerkve na Slovenskem. Tudi Bela krajina se torej razkristjanja in potuje, Bela krajina, domovina Otona Župančiča.

Pokosila sva v restavraciji, kjer so naju kar prijazno postregli. Zupnijska cerkev je bila zaklenjena, zato ne vem, kakšna je. Videl pa sem povsod, koder sem se vozil, obnovljene in olepane cerkve in cerkvice. Te pričajo, da je slovenska zemlja še vedno dežela krščanskih ljudi, saj če ljudje tako skrbijo za svoje cerkve, jim tudi vera gotovo ni postranska in privatna zadeva. Morda je to za partijo, toda ne za ljudstvo. Tudi za mladino ne več, saj mi je študent-maturant pravil, da je profesorica v njihovem razredu na vso moč propagirala, da bi se vpisali v partijo, ter jim slikala ugodnosti, ki bi jih imeli, toda vpisal se ni nobeden.

KOČEVSKI ROG

Iz Črnomlja sva se odpeljala dalje do Kanjarice in od tam po neasfaltirani poti skozi Kočevski Rog proti severu skozi Mozelj do Kočevja. Obkrožila sva torej znameniti Kočevski Rog. To sem si že davno želel, da vidim kraje, ki so se za vedno vpisali v našo narodno zgodovino s krvavimi črkami, bolj kot napadi Turkov. V Kočevskem Rogu so namreč umirali med vojno vsi: partizani, ki so tam imeli svoje zatočišče in skrivališče, ko so Rog prečesali Italijani poleti 1942 in pobili mnogo borcev; potem razni tako imenovani »izdajalci«, ki so jih tam partizani likvidirali; nazadnje po končani vojni pa domobranci, ki so povečini tam našli svoje neznane grobove.

Danes vozijo v Kočevski Rog mladino proslavljati partizane. Toda mislim, da bi morali Kočevski Rog proglasiti za narodni park zaradi tako številnih slovenskih žrtev, ki so tam vse tragično dokončale svoje zemsko potovanje. Sredi Roga bi morali postaviti monumentalno obeležje z napisom:

»Slovenec že mori Slovenca, brata,

kako strašna slepota je človeka!«

(Fr. Prešeren, Krst pri Savici). Mrtvim v spomin, živim v opomin.

K. HUMAR

Avdicije v Rimu se nadaljujejo

Ožji odbor senatne komisije za ustavna vprašanja, ki mu predseduje senator Bonifacio, nadaljuje z avdicijami v zvezi z zakonom o globalni zaščiti slovenske narodne skupnosti v Italiji. Tako so povabili v Rim predstavnike slovenskih duhovnikov iz Benečije, zastopnike organizacije Lega democratica in predstavnike Zveze beneških izseljencev. Sledili so: dva docenta kot zastopnika slovenskih profesorjev na videmski in tržaški univerzi ter dva zastopnika Zveze slovenskih športnih društev v Italiji. Komisija je poslušala tudi zastopnike nekaterih italijanskih organizacij v videmski pokrajini, ki so se pa izrekli zoper zaščito.

V torek 30. julija so prišle na vrsto razne italijanske organizacije iz Trsta ter tudi tržaški župan Richetti. Niso pa povabili goriškega župana. To je vzbudilo nevoljo v goriškem političnem svetu. Vsled tega je demokrščanski poslanec Luciano Rebullu poslal protestno brzojavko predsedniku komisije Bonifaciu, kakor tudi izvoljenim senatorjem naše dežele. Protestno brzojavko, ker so nanj »pozabili«, je poslal tudi župan Antonio Scarano. Občinski svet pa v posebni noti obžaluje, da niso povabili na avdicijo goriškega župana, saj bo morala Gorica v največji meri izvrševati, kar bo zaščitni zakon uveljavil. Na te proteste je komisija povabila tudi dr. Scarana na avdicijo v sredo 31. julija. Napori senatne komisije so veliki, ko

Politični premiki v svetu vedno kažejo na določen odmev v javnosti, v tistem javnem mnenju, ki je nekak sodnik dejanja in nehanja politikov in njih potez, velikih ali malih. Seveda še bolj vzbujajo pozornost v velikih arenah veseli, ko se praktično gre — vsaj danes — za dejansko usodo sveta. Vojna in mir — ta danes že romantična literarno-filozofska (pa zlasti filmska) uspešnica odločno pretega salonske solzavosti, herojstva na bojiščih Borodina ali Njemena, čeprav večna vprašanja o biti in večnosti s strani kneza Bolkonskega ostajajo prev tako aktualna še danes... Kot sama vojna in mir.

Podobna razmišljanja bi lahko danes razvili okoli sedanje sovjetske politične smeri in nekaterih sodnih novih, pomembnih premikih, ki jih je sovjetsko vodstvo podvzelo. Od prihoda na oblast kot partijskega voditelja je Mihajl Gorbačov nakazal nekaj novih potez, ki so morda same po sebi ne vedno revolucionarno nove, so pa nekako znamenje časov, da z biblijskim izrazom poudarimo tudi tamkajšnje premike. Pa kakšne premike? V dobro ali slabo?

Nedavno je bivši ameriški predsednik Richard Nixon nekeje zapisal, da je bil med osebnostmi svojega časa eden najmarkantnejših Nikita Hruščev. Bo nekdanj kasneje tudi Ronald Reagan zapisal kaj sličnega o Gorbačovu?

SPREMEMBE V VRHOVIH ZSSR GROMIKO PREDSEDNIK

Prve dni julija je na zasedanju vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze prišlo do (ne)pričakovanih sprememb. Med najbolj pričakovanimi je bilo prav mesto predsednika prezidija vrhovnega sovjeta, ki pomeni v sovjetskem ustroju nekako uradno mesto državnega poglavarja. Od Cernenkove smrti je to mesto ostalo nezasedeno. Vsi so pričakovali, da ga bo prevzel sam Gorbačov, saj je že od Brežnjeva dalje veljala praksa, da je bil partijski tajnik tudi ob enem sovjetski predsednik; prav tako je bilo v enoletnem obdobju Andropova. Minili so časi, ko je v ZSSR veljal sistem »trojke«: partijski tajnik, predsednik države, ministrski predsednik. Zadnji vidnejši primer trojke je bil še v dobi prvega Brežnjeva, ko sta bila na odgovornih mestih kot državni predsednik Nikolaj Podgorni, kot predsednik vlade

pa Aleksej Kosigin. Počasi se je to spreminilo. Podgorni je padel čez noč v nemilost in dejansko izginil s pozorišča, Kosigin pa je zaradi bolezní predal mesto nič mlajšemu in še sedaj »vladajočemu« ministrskemu predsedniku Tihonovu.

Kaj je pa sedaj novega? Za predsednika ZSSR ni bil imenovan (ali soglasno izvoljen) sam Gorbačov, ampak dosedanja skoraj trideset let zunanji minister Andrej Gromiko, ki že od konference v Jalti leta 1945 vedri in oblači na nebu sovjetske diplomacije. Od veleposlanika v ZDA do predstavnika v Organizaciji Združenih narodov (znan po svojem »njeto«), pa kot zunanji podminister vse tja do šefa sovjetske diplomacije od Hruščeva dalje — to je nad 75-letni današnji novi predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR.

Gromiko je vedno slovel kot zvest in hladen izvajalec navodil kremeljskega vodstva v svetu. Hruščev je baje nekoč dejal francoskemu predsedniku gen. De Gaullu o Gromiku, da bi ves dan sedel na ledu, če bi mu on to zaukazal... Ta anekdota sicer kaže na Gromikovo veliko lojalnost vsem raznim voditeljem Sovjetske zveze, od Hruščeva in Brežnjeva do Gorbačova. Ni pa s tem ob enem prezreti velike Gromikove pripravljenosti in znanja, saj je gotovo eden najboljših poznavalcev ZDA in zahodne politike sploh ter znanec vseh glavnih politikov sveta. Nekateri so mnenja, da je s tem hotel Gorbačov odstraniti z direktnege mesta zunanjega ministra tega dolgoletnega nepopustljivega politika. Drugi pa menijo, da ga je s tem hotel nagraditi za dolgoletno opravljeno delo. Naj bo tako ali drugače, ima Gromiko prav kot državni poglavar še vedno tudi možnost nekeke supervizije zunanje politike. Koliko, je seveda drugo vprašanje.

MOZ IZ GEORGIJSKEGA JUGA

Na isti seji vrhovnega sovjeta je bil imenovan tudi Gromikov naslednik, ki je Eduard Ševarnadze, dosedaj malo znan predstavnik sovjetskega vodstva in še do nedavnega glavni tajnik KP Georgije. Ševarnadze nima še šestdeset let, v glavnem ni imel še do zdaj kakih izkušenj v zunanji politiki. Zato je na prvi pogled njegovo imenovanje skoraj čudno. Ali bo samo izvrševalec navodil Gorbačova in Gromika? Ali bo vpeljal nov stil v sovjetsko diplomacijo? Zaenkrat se še ni izrazil. Vsi pričakujejo njegov prvi uradni vstop v areno svetovne diplomacije na srečanju konference v Helsinkih o evropski varnosti ob 10-letnici podpisa znane Listine, kjer bo prisoten tudi ameriški državni tajnik Shultz. Ta konferenca se vrši prav te dni.

Vsekakor pa so zanimive nekatere izjave novega sovjetskega zunanjega ministra, ki so vsaj simptomatične. Na nekem zborovanju zgodovinarjev v Tiflisu, glavnem mestu Georgije (odkoder je bil tudi Stalin), je poudaril nekatere zanimive aspekte o vlogi Rusije v odnosih do neruskih narodnosti že v času carizma. Pohvalil je nekako vodilno vlogo carske Rusije, ki je že takrat botrovala razvoju njegove dežele in tako verjetno vidi danes vlogo sovjetske centralistične politike v asimilaciji neruskih narodnosti ZSSR...

Jasno, da ne moremo še dati dokončnih sodb, ker v bistvu še ne poznamo njegove politične smeri. Res pa je gotovo še vedno Gorbačov tisti mož, ki dejansko odloča v Sovjetski zvezi. Na to kažejo tudi drugi znaki.

SESTANEK NA VRHU SE LETOS

Posebno vlogo pa igra v novih sovjetskih zunanje-političnih odnosih (pa tudi v svetovnem merilu sploh) najavljeni vrh ZDA-ZSSR, na katerem se bosta prvič srečala ameriški predsednik Reagan ter sovjetski prvak Gorbačov. To bo še letos novembra v Zenevi in predstavlja gotovo zanimiv korak naprej, saj v zadnjih petih letih sploh ni bilo neposrednih stikov med Moskvo in Washingtonom na

vrhu. Predsednik ZDA se npr. ni sploh nikdar srečal z zadnjimi tremi že pokojnimi voditelji ZSSR Brežnevem, Andropovom in Cernenkom. Prav zato bo ta od obeh strani že uradno najavljeni vrh nedvomno zanimiv in pomemben!

Po zadnji Reaganovi bolezní so seveda nastale razne negotovosti in tudi dvomi v predsednikove dejanske sposobnosti. Zaenkrat sicer vse kaže v redu, jasno pa je, da so pred njim še skoraj dobra tri leta težkega vladanja. Vsekakor tega ne gre podcenjevati, prav tako pa zaenkrat ni bližnjega vzroka za pesimizem.

Svetovno ravnovesje je dandanes prav gotovo odvisno od soglasja med ZDA in ZSSR. Iz teh razlogov je torej nedvomno tak vrhunski sestanek med ameriškim predsednikom in voditeljem sovjetske partije za vse nujen in kar se da aktualen. Seveda ni še zaradi vrha samega na sebi pričakovati magičnih formul. A že osebni stik odgovornih dveh svetovnih veselil lahko doprinese več medsebojnega zaupanja in praktičnega smisla za reševanje problemov. Svetovni mir, nadzorstvo nad jedrskim orožjem, medsebojno znižanje raketnega orožja, pa spet Afganistan, Poljska, Bližnji vzhod, odnos do nevrščenih, pravice človeka v ZSSR in drugod po svetu — to in še marsikaj drugega bo gotovo predmet razgovorov tako Shultz-Sevarnadze kot kasneje Reagan-Gorbačov.

Zakon dialektike je star; od grških filozofov sem do Hegla se tezi postavlja po robu antiteza. Po teh pride tudi do sinteze. Bo tako prišlo tudi v današnji svetovni dialektični borbi veseli?

Spectator

Terorizem ni šel na počitnice

Ko si vli želimo počitnic in oddiha in ko so si ga mnogi že privoščili, so teroristi pridno na delu. Blizu Palerma so mafijci zahrbtno ustrelili policijskega funkcionarja dr. Montana. Komisar Montana je na kvesturi v Palermu uspešno vodil poseben oddelek policije, ki se bavi z odkrivanjem mafijcev in njih dejavnosti. Teden dni prej je njegov oddelek aretirar mafijskega vodjo Tommasa Canello in šest pajdašev. Canello se je dve leti skrival pred policijo.

Preiskovalci menijo, da je mafija s tem zločinom hotela izpričati, da je še živa, četudi so že toliko njenih članov odkrili in zaprli. Mafija je res kakor zmaj iz pravilice: ko mu odrežeš eno glavo, mu zraste nova.

Kljub tolikim umorom številnih mož policije, karabinerjev ter sodnikov, se stanje na Siciliji le zboljšuje, ker gre v zapor vedno več mafijcev, tudi odličnih članov iz vrst politikov, kar se pred leti ni dogajalo.

Hud atentat se je iste dni dogodil v Madridu: sredi glavne ulice so člani baskovske teroristične organizacije ETA ustrelili v avtomobilu nekoga admirala in njegovega šoferja.

Ljudje in orožje. Irak-Iran

Vojna med Irakom in Iranom traja že štiri leta. V tem času je bilo ubitih na eni in drugi strani 600.000 ljudi, ranjenih pa nad en milijon. Vojna stane Irak okrog 1.400 milijard na dan, Iran pa kakih 700 milijard. Po štirih letih sta obe strani tam, kjer sta bili na začetku; ne ena ne druga ne moreta računati na zmago na bojnem polju. Kljub temu ne more priti do miru. Iran pravi, da noče skleniti miru, dokler vlada v Iraku ateistični režim, Irak pa hoče dokončen mir ali nič. Tako se vojna vleče, dobiček pa imajo prodajalci orožja: Sovjetska zveza, ZDA, Francija. To so držve, ki prodajajo največ orožja eni in drugi strani, plačujejo pa poleg prizadetih Irana in Iraka še razne »prijateljske« arabske države, ki veliko zaslužijo z nafto.

Dve sto let župnije sv. Ignacija

Predhodnik ekumenizma

Goriško mesto ima dva spomenika, ki ju občuduje vsak tujec: goriški grad in cerkev sv. Ignacija. Ta cerkev je brez dvoma umetniško najbolj zanimiva cerkev v goriškem mestu. V tej cerkvi je od leta 1785 sedež župnije. Zato so za god njenega zavetnika sv. Ignacija Lojolskega 31. julija slovesno proslavili ta jubilej.

Cerkev sv. Ignacija so zgradili jezuiti, ker so ob njej imeli svoj vzgojni zavod in sicer tam, kjer je danes palača Socialnega krštvstva (INPS). Gradili so jo dolgo. Začeli so leta 1654, dogradili pa so jo šele v preteklem stoletju, ko jezuitov ni bilo več v Gorici. Sv. mašo v njej so začeli leta 1680, ko je bila pokrita. Dela so se nadaljevala, kakor so dopuščala finančna sredstva. Posvetil jo je prvi goriški nadškof Karel Mihael Attems 24. februarja 1767. Pri cerkvi je zanimivo tudi pročelje, ki je delo arhitekta Kristofa Tauscha.

Zgrajena kot jezuitska cerkev je postala župnijska cerkev za časa cesarja Jožefa II., ko je bil ukinjen jezuitski red. Takrat so vse nepremičnine jezuitov prepisali na druge ustanove; cerkev sv. Ignacija na novo ustanovljeno župnijo. Prvi župniki so bili iz redovne družbe skolepov, pozneje pa škofijski duhovniki. Zadnji, ki se jih Goričani še spominjajo, so bili msgr. Carlo Piculin, ki je še imel krščanski nauk v furlanščini. Župnijo je vodil od 1914 do 1954. Sledili so don Angelo Persig (1955-77), don Bruno Vittor (1978-82) in sedanji don Silvano Cocolin.

Ko je bila župnija ustanovljena, je bila to druga župnija v goriškem mestu, saj je do njene ustanovitve bila ena sama župnija za celo Gorico in okolico in sicer v stolnici. Že od vsega začetka so bile pri Sv. Ignaciju pridige v slovenskem jeziku in maša za Slovence, in sicer ob 6. uri zjutraj. Tako je ostalo do leta 1944, ko smo si priborili še eno sv. mašo ob 9. uri. Ta maša je ostala do danes. Pri Sv. Ignaciju so imeli slovenski verniki tudi druge pobožnosti: zornice v adventu, blagoslov ob nedeljah popoldne, vsako toliko tudi ljudske misijone.

Za slovenske vernike so skrbeli kaplani. Naj omenimo tiste, ki so opravljali to službo po letu 1919: msgr. Anton Rutar, ki je bil istočasno ekonom v bogoslovnem semenišču; dr. Ivo Juvančič, takrat podravatelj v malem semenišču; njemu je sledil Lado Piščanc, za Piščancem je prišel g. Mirko Mazora; ko je šel za župnika v Šempolaj, ga je nadomestil g. Stanko Jericijo, ki je še vedno kaplan pri Sv. Ignaciju in istočasno profesor glasbe na slovenski nižji srednji šoli.

Slovinci so vedno skrbeli, da so med mašo imeli tudi petje. Veliko let je vodil travniški zbor prof. Emil Komel. Pomagal mu je prof. Joško Bratuž. Ko je prof. Komel obnemogel, Joško Bratuž je umrl, je zbor nadaljeval s petjem med mašo pod raznimi organisti (Lojzka Bratuž, Andrej Bratuž, Maks Debenjak in še kdo). Na cerkev sv. Ignacija so bili slovenski verniki v preteklosti močno navezani, saj je bila s Travnikom nekako njihovo naravno zbirališče vsako nedeljo. Danes je to manj opaziti, ker so nastala še druga liturgična središča.

Cerkvi se pa poznajo leta. Letošnja zima je načela pročelje, da se kruši omet.

Tudi oba zvonika sta potrebna popravil. Vsled tega je pročelje vključeno v jeklene cevi in odre. Opazili so, da je tudi ostreže negotovo; tramovje so načeli črvi. Uprava cerkve se je obrnila za pomoč na deželno in na državo, saj sama ne zmore tako visokih stroškov. Vprašanje je, koliko je ostreže še zanesljivo. Dejstvo je, da je cerkev potrebna temeljitih popravil. V sredo 31. julija so oblasti javile, da bo cerkev za tri mesece zaprta.

Na pročelju je za jubilejno leto napis: »Že 200 let te spominjam, da se Bog ljubi.« Naj bi cerkev sv. Ignacija spominjala Goričane še nadaljnjih 200 let, da jih Bog ljubi.

Sodili bodo Sovjetski zvezi

V kratkem bo politični svet obhajal 10-letnico helsinške konference, na kateri so vse navzoče države slovesno podpisale izjavo o vrnosti in sodelovanju v Evropi ter o spoštovanju človekovih pravic; to je storila tudi Sovjetska zveza. Toda prav te dni zaseda v Kopenhagnu na Danskem posebno mednarodno sodišče, ki sodi Sovjetski zvezi zaradi kršenja človekovih pravic prebivalstva baltskih republik Litve, Estonke in Letonske, ki si jih je SZ nasilno priključila po zadnji vojni. Sovjeti vse podpišejo, toda držijo se tistega, kar se njim zdi.

Aljažev stolp ima 90 let

Kdor pozna Triglav, pozna tudi Aljažev stolp na njem. Skupaj s Triglavom je že v začetku tega stoletja postal simbol slovenstva. Letos poteka 90 let, odkar je župnik v Mojstrani Jakob Aljaž dal postaviti ta stolp. Obletnice se bodo slovesno spomnili 7. avgusta. Zbranim planincem, ki jih bo gotovo veliko, bo spregovoril starosta slovenskih planincev in častni predsednik PZ Slovenije dr. Miha Potočnik.

Proti koncu preteklega stoletja so Nemci navalili na slovenske planine in začeli postavljati svoje planinske kočice. Tedaj je župnik Aljaž prišel na drzno misel, da bi pred Nemci postavil znamenje na Triglavu. Od občine je »odkupil« vrh Triglava in nanj postavil stolp, ki sedaj nosi po njem svoje ime. Ves material so takrat domačini na hrbtu znosili na vrh. Bili so junaški in požrtvovalni možje skupaj s svojim župnikom.

V madžarskem parlamentu so tudi duhovniki

Pri nedavnih volitvah v madžarski parlament je bilo za poslance izvoljenih tudi osem predstavnikov iz vrst raznih krščanskih Cerkva, med njimi trije katoliški duhovniki. Vsi so člani režimskega duhovniškega gibanja za mir.

Tudi v prejšnjem parlamentu je bila katoliška Cerkev zastopana z enim duhovnikom. Za kandidaturu ni potrebno članstvo v komunistični partiji, temveč le izjava, da se kandidat strinja s takojšnim, rodoljubnim ljudskim gibanjem. Vsi trije letos izvoljeni katoliški duhovniki so na volitvah nastopili s pristankom madžarskih škofov.

★
Nič ne krepi človeka tako kakor zaupanje, ki mu ga izkažeš (Harmach).

Pred 170 leti (1815) se je rodil v Osijeku na Hrvaškem in pred 80 leti (1905) je umrl v starosti 90 let v Djakovu škof Josip Juraj Strossmayer, ki je s svojimi idejami in delovanjem anticipiral misli zadnjega vatikanskega koncila, zlasti na področju ekumenizma.

Njegovo škofovsko geslo »Vse za vero in domovino« je dalo svojstven pečat v drugi polovici 19. stoletja verskemu, kulturnemu in političnemu življenju na Hrvaškem. Po prednikih nemškega rodu, po čustvih pa Hrvat in Jugoslovan je od leta 1850 vodil kot bosensko-sirmijski škof djakovsko škofijo v Slavoniji, naslednico sirmijske nadškofije iz rimskih časov.

V njegovi škofiji je bilo leta 1900 poleg 253.770 katoličanov in 29.000 uniatov (združenih z Rimom) tudi 169.300 pravoslavnikov. Od 90 župnij je bilo čisto hrvaških 55, tri so bile nemške, 30 hrvaško-nemških in dve hrvaško-madžarski.

ODPRT IN AKTIVEN

Po hogoslovnih študijah v Budimpešti in na Dunaju je bil profesor na slavnem zavodu Avguštinca na Dunaju in nato njegov rektor, dvorni kaplan pri cesarju Fr. Jožefu, poslanec hrvaškega sabora, koncilski oče na prvem vatikanskem koncilu. Leta 1882 je zgradil mogočno stolnico v Djakovem, leta 1867 ustanovil Jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti v Zagrebu, leta 1874 je pripomogel k ustanovitvi univerze istotam.

Njegova slovaška zavzetost ga je nagnila, da je bila z njegovim prispevkom obnovljena bazilika sv. Klementa v Rimu, ki hrani v sebi grob sv. Cirila, podpiral je ilirski zavod sv. Hieronima v Rimu, ki je še danes namenjen študiju hrvaških bogoslovcev in duhovnikov. V Loretu je dal postaviti v tamkajšnji baziliki hrvaški oltar.

Z lastnim denarjem je podpiral frančiškanske bogoslovce v Bosni, ki je tedaj še bila pod turškim jarmom. Od Apostolskega sedeža je dosegel, da so bile natisnjene mašne knjige v slovenskem jeziku in v glagolici. Poudarjal je češčenje sv. Cirila in Metoda sto let pred njuno razglasitvijo za sozavetnika Evrope.

Res človek širokih pogledov, ki je obvladal številne jezike, velik govornik, velik mecen (podpornik ustanov), čigar vpliv je prešel meje škofije in Hrvaške.

ZAVZET ZA EKUMENIZEM

Že leta 1859 je Strossmayer opozoril papeža Pija IX. na potrebo pobud za združitev vzhodnih slovenskih Cerkva z Rimom. Izhajal je iz načela edinosti, ki se javlja v različenosti; iz načela ljubezni, ki spoštuje jezik in tradicionalne pravice; iz spoznanja, da se vzhodne Cerkve in zahodna medsebojno oplajajo in bogatijo; da je decentralizacija le v korist vse Cerkve. Naglabil cerkvenega in duhovnega značaja, ki si jih je osvojil tudi zadnji koncil.

Ekumenska zavzetost škofa Strossmayerja je dobila nov polet s papežem Leonom XIII. (1878-1903). Leta 1980 je papež v želji, »da vse Slovence združi s trajno vezjo soglasja« objavil okrožnico o solunskih bratih »Grande munus«. Leon XIII. ne govori več o shizmatikih in krivovercih. Imenuje jih disidente in ločene brate, izraža svoje spoštovanje do vzhodnih obredov in njihove uredbe. Vesel teh pobud iz Rima je Strossmayer v zahvalo za ekumensko okrožnico popeljal 1.400 slovenskih vernikov v Rim, kjer jih je sprejel sam papež.

Ob 9. stoletnici pokristjanjenja Rusije (1887) je poslal Strossmayer brzojavne čestitke carju Aleksandru II., obenem pa se je pismeno povezal z velikim ruskim filozofom Solovjevom. Ta ga hvali, da si je vzela k srcu interese slovenskih narodov. Obenem pa Solovjeva boli, da »ti narodi, z Rusijo na čelu, vztrajajo na svoji obžalovanju vredni odmaknjenosti od vsesplošne katoliške edinosti, katere središče je papeštvo, »mysterium unitatis« (skrivnost edinosti). Hudo mu je, da je združenje Cerkva še vedno na začetni stopnji. Prijatelju Strossmayerju daje priznanje, da je ugotovil glavno oviro za združitev: medsebojno nerazumevanje. In dodaja: »Previdnost, volja sv. očeta in vaše zasluge so vas naredile za resničnega posrednika med Apostolskim sedežem, ki ima po božjem pravu v rokah ključ božjega sveta, in med Slovani, ki so verjetno poklicani uresničiti te načrte.«

STROSSMAYERJEV NASTOP NA I. VATIKANSKEM KONCILU

Kot koncilski oče je imel dva govora: De doctrina Catholica (O katoliškem nauku) in drugega De infallibilitate Romani Pontificis (O nezmotljivosti rimskega papeža).

V prvem je protestante takole branil: ne smemo jim prišteti vseh sodobnih zmot kot so racionalizem in janzenizem; so še vedno mnogi protestanti, ki ljubijo Kristusa; so v zmoti, a prepričani, da so v posesti prave vere; treba je z njimi postopati pozorno in z občutljivostjo ter izločiti izraze nekaterih koncilskih očetov kot »antikrist, gnusoba, sramota, pošasti hudobije, kuga in rak«. Cerkev naj ostane vedno mati narodov ter vse premaguje z ljubeznijo.

Kar se tiče pravoslavnih pa jim je treba jasno povedati, da Apostolski sedež nima namena odpraviti njihovih pravic, obredov, avtonomije, posebnih cerkvenih navad. Cerkev ne jemlje nikdar pravic posameznih Cerkva, ampak jih potrjuje.

Prav zaradi pravoslavnih je Strossmayer nasprotoval dogmi o papeževih nezmotljivosti. Osebnostni ni oporekal in jo je v

svoji škofiji leta 1872 tudi razglasil, a je menil, da bo nova dogma škodljiva za združenje vzhodnih Cerkva z Rimom. Kasnejši dogodki so mu dali v celoti prav. Strossmayer je že na prvem vatikanskem koncilu poudarjal važnost škofovskega kolegialnega vodenja Cerkve in se zavzemal za internacionalizacijo kardinalskega zbora, da tako pride do izraza vesoljstvenost Cerkve.

In je zatrdil: »Gotovo je edinstvo za Cerkev nekaj bistvenega in potrebne. A želel bi, da bi bila ta edinstvo odsev božje modrosti, lepote in popolnosti. Sestavljeni jo morajo številne prvine, ki naj ohranjajo v celoti svojo naravo, svoje funkcije, svoje pravice. Na ta način bo edinstvo, ki je del narave Cerkve, kot nebeško sozvočje, ki bo nase pritegnila ne le oči, ampak tudi srca vseh.«

J. Jk.

Iz težkih dni našega naroda

Sredi 1971 je izšla z letnico 1970 knjižica »Moje delo med Slovenci«, ki jo je v nemščini spisal duhovnik Avgust Hegenketter, v slovenščino pa prevedel dr. Jože Premrov. Hegenketter se je bil že pred prvo svetovno vojno naučil slovenščine, da bi mogel opravljati dušnopastirsko delo med slovenskimi izseljenci, ki so v tistih časih množično odhajali v Nemčijo za kruhom. Hegenketterjeva knjiga opisuje avtorjevo delo med slovenskimi izgnanci v času med zadnjo svetovno vojno.

NASILNA IZSELITEV IZ ZASAVJA

Da bi našli prostor za kočevske Nemce, ki so se zaradi močne nacistične propagande odločili, da zapustijo kraje, kjer so živeli več stoletij in se vrnejo v nemški Reich, so nacistične oblasti sklenile izprazniti krško-brežiški okraj, da bi se v njem lahko naselili kočevski Nemci.

Dne 28. oktobra 1941 so začeli zato Nemci izseljevati Slovence z omenjenega področja in jih okrog 48.000 odpeljali v Nemčijo. Bili so to obrtniki, kmetje in delavci skupaj z njih družinami. Razmestili so jih po raznih taboriščih v Nemčiji. Ubogi ljudje so smeli vzeti s seboj le 50 kg obleke in hrane.

Ko je brežiški župnik Franc Klasinc videl svoje župljane na tovornjakih, se je pomešal mednje in z njimi odšel v Slezijo. Slovenskim izgnancem se je prostovoljno pridružil tudi katehet Logar iz Gradca in se pogumno zavzel zanje, toda tajna policija mu je bila povsod za petami in mu končno prepovedala vsako dušnopastirsko delovanje med Slovenci.

Še danes ne vem — pripoveduje Hegenketter — kako so izseljeni Slovenci zvedeli za moj naslov. Dejstvo je, da sem dobil prošnjo od župnika v Kürtenbergu, naj bi prevzel dušnopastirsko skrb za pregnane Slovence. Odgovoril sem mu, da bom to rad storil, če mi bo dala policija svoje dovoljenje. A ga nisem prejel. Ostal sem doma.

Kmalu nato mi je pisal drug župnik iz Odrana na Saškem, Müller po priimku. V Odranu prebivajo Lužiški Srbi in tudi župnik Müller sam je bil Lužičan. Odgovoril sem mu, da pridem zagotovo.

Münsterški škof kardinal von Galen — imenovali so ga »Der Löwe von Westfalen« (vestfalski lev), ker je bil odločno proti nacistom — mi je z veseljem dal dovoljenje za delovanje med Slovenci po taboriščih.

Ko sem vse potrebno uredil, sem 8. maja 1943 odpotoval z vlakom k župniku Müllerju, ki me je prijazno sprejel. Povedal mi je, da so Slovenci nastanjeni v dveh taboriščih, pa ne sami, temveč pomoščani med druge in da se le iz enega taborišča lahko udeležujejo službe božje.

MED SLOVENSKIMI TRPINI

V cerkvi sem toplo pozdravil vse Slovence. Ko sem pred pridigo molil očenaš, so pričeli ljudje jokati kakor otroci. Poskusil sem jih potolažiti, pa sem jim dejal: »Pomislite, dragi Slovenci, babilonska sužnost pregnanih Judov je trajala 70 let, vaša pa bo veliko prej minila. Dajte, zapojte eno svojih lepih cerkvenih pesmi!« Slovenci so bili res podobni Izraelcem, ki so jokali ob babilonskih vodah. Bili so tako žalostni, da se jim še peti ni dalo. Ko sem jih spovedal in obhajal ter jih z božjo besedo potolažil, so se počasi pomirili. Začeli so prepevati lepe Marijine pesmi in celo štiriglasno so jih zapeli. Potem smo zapeli litanije Matere božje — saj je bil majnik — z odveji. Najbolje me je pretresel tisti: »Marija, k tebi uboge reve v dolini solz zdihujemo...«

V Odranu sem spovedal vse Slovence.

Imel sem sicer dovoljenje, da jim Jam splošno odvezo, pa so me prosili, da bi se raje osebno spovedal kot so bili tega vajeni v domovini.

Dne 15. majnika 1943 sem imel službo božjo v Marienbergu za Slovence, ki so bili v taborišču Grosarickerwalde, eno uro od župnijske cerkve. V taborišču je bilo 150 Slovencev; deset od njih je pristopilo k sv. obhajilu. Pet od njih je bilo prvobohajancev, ki jih je župnik Bitter dobro pripravil na prejem prvega sv. obhajila. Naj na tem mestu pripomnim, da so vsi nemški župniki v diaspori požrtvovalno skrbeli v dušnopastirskem pogledu za pregnane Slovence, vendar jim je jezik povzročal velike težave.

Od 21. do 29. majnika sem pomagal župniku Hartwigu v Freibergu. V okolici je bilo 16 taborišč, v katerih je bilo nad tisoč Slovencev. Ko so zvedeli, da jih bo obiskal nemški duhovnik, ki govori slovensko, je zavladalo med njimi veliko veselje.

Prišli so iz vseh krajev, nekateri peš, drugi s kolesi, z vlakom in avtobusi. Med njimi so bile stare matere, tudi osemsetletne, starčki, možje, ki so delali po rudnikih, žene in zelo veliko šoloobveznih otrok. V Freibergu sem spovedal 270 Slovencev, med njimi tudi 20 otrok. Ob tisti priložnosti sem tudi krstil štiri otroke.

To naselje sem večkrat obiskal. Tam je bilo veliko Slovencev iz fare Leskovec pri Krškem; med njimi je bila tudi družina Zorko, ki je imela sina bogoslovca Stankota. On je srečno ostal v Ljubljani. Sedaj blagoslovljeno deluje v Trstu.

Ob obisku številnih taborišč sem zvedel, da so bili Slovenci v tamkajšnjih taboriščih poleg Leskovca doma iz Bučke, Brežic, Cerkelj ob Krki (odkoder je sedanji ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenič), Čateza ob Savi, Krškega, Sv. Duha nad Krškim, Studenca, Rake, Buč in Bizeljskega.

(Drugič naprej)

★

Kamenčki

Ali sem prav odgovoril?

V teh pasjih dneh sem se z nekaterimi italijanskimi in furlanskimi sobrati šel kopat. Vozili smo se na prijateljevi barki, se sončili in seveda razpravljali o tem in onem. Pa mi furlanski sobrat zastavi vprašanje: »Zakaj tako številni vaši slovenski ljudje volijo za italijanske stranke, zlasti za PCI? Nemci na Južnem Tirolskem kompaktno volijo svojo Volkspartei. Zakaj vaši ljudje ne ravnajo podobno in volijo svojo slovensko stranko?«

Čutil sem se v zadregi, pa sem le odgovoril: »Naši slovenski ljudje volijo italijanske stranke posebno PCI zato, ker jim je ideologija pred narodnostjo; najprej so partiji, potem šele ostalo. To so izpričali ob resoluciji Informibiroja, ko so v tako velikem številu izpisali svoje otroke iz slovenskih šol. Čez nekaj let so to resnično potrdili še v Ljubljani, ko so ukazali, naj razpustijo svojo samostojno slovensko levičarsko stranko, in rekli svojim ljudem, naj se vpišejo ali v PCI ali v PSI. Našim slovenskim komunistom je bila narodnost zmeraj samo za paradno uniformo pred ljudstvom, nikoli pa ni bila njihov resničen politični program. Ni bila in ni.«

Vprašujem naše partijske profesorje, ali sem prav odgovoril.

(r+r)

Še ena 40-letnica

(Po Kroniki msgr. A. Novaka)

Med številnimi 40-letnicami, ki jih letos svet obhaja, je ena, ki se je nekateri ne-radi spominjajo. Gre za obletnico, ko so jugoslovanske čete morale zapustiti Trst in Gorico ter se umakniti iz cone A. Zadeva je na kratko sledeča.

Zavezniki in Titova vlada v Beogradu so se februarja 1945 dogovorili, da bo Julijsko krajino do sklenitve miru upravljala vojaška uprava. Toda Tito je Angloamerikance prehitel in 1. maja zasedel tako Trst kot Gorico ter Julijsko krajino do Soče. Toda zavezniki so potrebovali tržaško pristanišče za oskrbo svojih čet v Avstriji in prav tako zvezo po Soški dolini do Koroške. Vsled tega je maršal Alexander predlagal, naj se ozemlje Julijske krajine razdeli v dve coni. V Beograd je poslal na pogajanja načelnika svojega glavnega stana generala Morgana. Dne 9. junija 1945 je prišlo do sporazuma. Ozemlje Julijske krajine so odtegnili upravi italijanske vlade in ga razdelili v dve upravni področji oz. coni, v cono A, ki so jo upravljali Angloamerikanci, in v cono B, ki je ostala pod upravo jugoslovanske vlade. Meja med eno in drugo cono je potekala od Mangarta v glavnem tako, da je leví breg Soče ostal pod Jugoslavijo, desni pa pod zavezniki. Od Gorice dalje pa je meja šla tako, da so ostale vasi okrog Gorice pod zavezniki, v Vipavski dolini pa med Dornberkom in Rihemberkom do Stanjela mimo Sežane, ki je ostala pod jugoslovansko upravo, pa onkraj Bazovice ter zajela večji del Kopršćine.

Ta dogovor je stopil v veljavo 12. junija. Dne 13. junija beleži msgr. Novak: »Sv. Anton Padovanski. Ker smo prišli pod novo oblast, smo nocoj morali zamenjati jugoslovansko sončno uro z legalno uro.« Dva dni prej pa piše, kako jugoslovanski vojaki odvažajo s kamioni blago iz Gorice. Izpraznili so vojašnice in tudi Malo semenišče ter odpeljali, kar je bilo vojaškega blaga. Potem poroča, kako se je v Malem semenišču moral kregati z jugoslovanskim komandantom, da niso odpeljali, kar je bilo last semenišča. Jugoslovani so upali, da bodo oni smeli uporabljati stavbo Malega semenišča, toda že 19. junija so morali stavbo izprazniti, ker so se naselili v njej Amerikanci s svojimi bolniki.

Na te spremenbe je jugoslovanska oblast odgovorila kot nikakor ni bilo politično modro: 19. junija so znova uprizorili velikanske demonstracije po Gorici: »Danes popoldne velike demonstracije po Gorici za Jugoslavijo. Po celi okolici so narodnoosvobodilni odbori dali povelje: "Vsi v Gorico! Kdor ne gre, bo kaznovan!" In prišle so spet procesije z ozvezdenimi zastavami ter kričale po mestu svoje litanije. Pojavili so se po trgih tudi veliki zvezniški tanki, a punčare so kljub temu vzklikale in mahale z zastavami ter se razbegavale, ako se je tank obrnil proti njim. Goske!«

Gotovo so te manifestacije škodile, ko so naša navdušena dekleta kričala zvezniškim vojakom v lice: »Fašisti!« Videl sem eno, ki je angleškemu vojaku z zastavo pokrila glavo, da jo je hotel klofniti. Če bi imel glas zvona, bi zaklical: »Ljudstvo moje, tako se ne dela, s tem se je pokopujete in izgublajte simpatije, morda celo Gorico upravljate!« Seveda bi nič ne zaleglo, ker strast ne upošteva pametne besede. (Čez dve leti se je izkazalo, da je bil msgr. Novak prerok, saj so Jugoslovani zares izgubili Gorico in pozneje še Trst. Kljub temu se hvalijo, da so vodili modro politiko. Op. ur.)

Prve posledice takega norega manifestiranja in zmerjanja so se pokazale že naslednje dni, saj piše msgr. Novak dne 26. junija: »Odredbе zavezniških oblasti so pokazale na pogubnost nedostojnih manifestacij 19. junija. Narodna zaščita je razpuščena, vsi odloki jugoslovanskih oblasti razveljavljeni, vse posadke partizanov so zamenjali zavezniški vojaki, vse naše zastave na javnih poslopih prepovedane. Zaman so po vseh hišah in vogalih zapisane razne fraze o osvobodni Gorici. Danes Slovenci v Gorici pomenimo mnogo manj kot kdaj koli prej. In še nekaj je občuten minus: veliko Slovencev, tudi najsposobnejših, so partizani zaprili, veliko jih je pobegnilo iz Gorice v Italijo. Kako naj vzdržimo protiutež sladkim Lahom, ki se zaveznikom dobri-kajo? Prav je imel oni italijanski mož v Vidmu, ki je rekel: "Slovenci v Gorici sami napeljujejo vodo na naš mlin," namreč s svojimi surovimi demonstracijami. Kar se Mussoliniju ni posrečilo v 25 letih, to so dosegli partizani v šestih tednih — izpraznili so Gorico od Slovencev, vsaj najpomembnejših. Služkinje po ita-

lijanskih družinah so še Slovenke, a da bi dobili ljudi, ki bi vodili naše kulturno in politično delo, to je danes v Gorici nemogoče. In to naj bi se imenovalo narodno osvobojenje! To sem tudi jasno povedal nekemu višjemu funkcionarju OF, ki sem imel danes priložnost z njim govoriti. Terjal sem, naj zaprte izpustijo, beguncem omogočijo in zasigurajo povratek in nam puste, da si bomo v Gorici spet opomogli po razdejnanju, ki so ga povzročili. Rekel je, da bo poročal o tem na višjem mestu.«

Op. ured. Iz zapiskov msgr. Novaka je razbrati, kakšno je bilo ozračje v Gorici za časa jugoslovanske zasedbe in hitro po njej v juniju 1945. Pozneje so se številni begunci vrnili v Gorico, marsikdo od odpeljanih pa se ni vrnil več. Ostal pa je grenak spomin na tiste tedne in še bolj ostala je nepopravljiva politična škoda, ko so v kratkih tednih jugoslovanske oblasti pripravile pri Angloamerikancih ves kredit, ki so si ga bili partizani pridobili med vojno. Njih obnašanje v Trstu in Gorici ter njih zaverovanost v Sovjetsko zvezo in Stalina je imela za posledico, da so se simpatije zahodnih veslesil obrnile na premagano Italijo stran od stalinistične Jugoslavije. Vsled tega pozneje tudi pariška mirovna konferenca ni mogla imeti drugačnega izida kot ga je imela.

Mati je zapustila otroke

Na neki nižji srednji šoli so dobili naslov šolske naloge, s kakšnimi težavami se dijaki in dijakinje srečujejo. Ena izmed 13-14-letnih deklet je popisala svoje trpljenje, ker je mati zapustila družino. Pismo je šola ponudila reviji *La Famiglia Cristiana* v objavo.

Priznam, da je svet ali bolj življenje posejano z ovirami, razočaranji in z vprašanji, ki jih je treba premagati z močno voljo. Vendar rečem tudi, da je težko prenašati izgubo matere. Trudim se, da ne bi jokala, ko mislim o materah. Toda ko pišem o svoji materi, se mi srce napolni z mržnjo, žalostjo in hkrati z ljubeznijo. Z nikomer se še nisem posvetovala o svojem velikem problemu. Morda je prišel zdaj trenutek. Nočem vzbujati sočutja, a čutim resnično potrebo, da se izpovem.

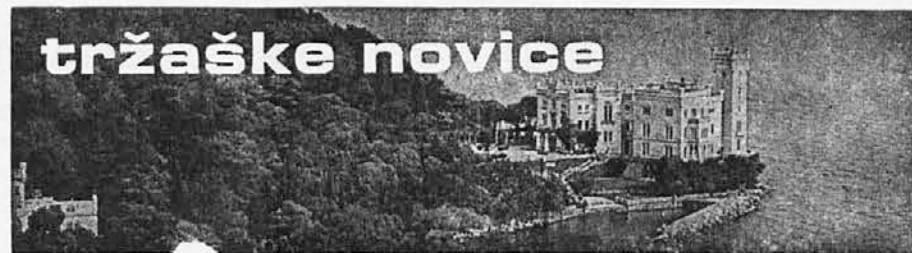
Ko sem bila majhna, so bili zame lepi časi. V največji žalosti se skušam vrniti v pretekla leta. Vidim se v šolski klopi, ki je bila prevelika, ker sem bila zelo majhna. Za božič pišem svojim staršem pisemce. To so bile moje prve misli, ki sem jih povedala s preprostimi stavki, kakor mi je narekovalo srce: Ljuba mama, ljubi očka, tako rada vaju imam. Obljubljaj vama, da bom pridna doma in v šoli. To so besedice, ki jih pišejo otroci navadno za božič in veliko noč, ki pa izražajo globoko ljubezen.

V tistih lepih časih, ko sem imela pet-šest let, sem pri mizi pogosto mislila takole: Če bi moja mama umrla, bi umrla tudi jaz, saj bi tako in tako izdihnila od žalosti. Lepe so bile tiste misli.

Toda odkar je moja mama naredila tisti zmotni korak, jo sovražim. Bežim pred njo, kakor da bi bila okužena. Zares ne vem, kako morem jaz, deklica, želeti smrt svoji materi, ki sem jo v družini najbolj ljubil, ki bi razumela moje probleme, ki bi mi morala biti zgled, da bi rastle v velikodušnosti, dobroti in lepoti. Sedaj pa je res tako: želim njeno smrt samo zato, da bi lahko rekla svojim prijateljem, da je moja mama umrla in ne da je šla proč z drugim moškim in zapustila štiri otroke in moža.

Čudno, da se mi je posrečilo povedati, da je mama odšla z drugim. Doslej se mi še nikoli ni posrečilo izreči teh strašnih besed, ki prebadajo moje srce. In vendar sem bila prav jaz, ki sem povedala očetu, da mame ni več z nami in on, še bolj strit kot jaz, na robu živčnega zloma, mi ni bil v pomoč.

Sprva nisem preveč občutila njene odsotnosti: bila sem kot v kozarcu vode in se otepala, da bi ostala na površju. Stalno sem jokala. Do tedaj sem mislila, da sem močno dekle, a v resnici mi je bilo često slabo, dušilo me je. Po nekaj tednih so se neusmiljeno vsako noč pojavljali prividi. Strašila me je vsaka noč, od strahu nisem mogla zaspati, bala sem se postelje. Potem so se pojavila bolečine v seneh. Po štirih mesecih sem vprašala zdravnika za nasvet. Dejal mi je, da ne smem prehitro rasti. Seveda, hotela sem prevzeti mamino mesto, a je bilo pretežko zame. Saj ne more nihče nadomestiti mame.

tržaške novice

Sv. Jakob - Trst

Praznovanje župniškega zavetnika. Za vsako versko skupnost je praznovanje župniškega zavetnika nekaj posebno svečanega. Tako je bilo letos tudi za Slovence v župniji sv. Jakoba v Trstu.

Pri slovesni maši (kot po navadi ob 17. uri), ki jo je vodil g. župnik Mario Penco, so sodelovali slovenski duhovniki, ki so v preteklosti kot kaplani skrbeli za slovenske vernike te mestne četrti: g. Prešeren, g. Suligoj, g. Vončina, g. Zlobec in g. Živic iz sosednje salezijanske župnije ter g. Gerdol, ki mu je sedaj zaupana skrb za slovenske vernike te mestne župnije; odsoten je bil g. Kosmač.

Lepo petje šentjakobskega cerkvenega zbora je med mašo še posebej slovesno spremljalo celotni obred. Prav tako so nas pritegnile besede g. župnika, ki je med pridigo poudaril: »Vesel sem, da lahko danes, na god župniškega zavetnika sv. Jakoba, mašujem za vas... Najprej moj pozdrav vsem vam, ki ste moji župljani, in tudi vam, ki prihajate v to cerkev iz sosednjih župnij. Vam posebej poudarjam: to je vaša cerkev, zato imejte občutek, da ste doma, saj v tej cerkvi mašuje in skrbi za vas g. Marij Gerdol,

ki je vodja Slovenska pastoralnega središča, h kateremu spadate vi in vsi tisti verniki, ki nimajo duhovne oskrbe v slovenskem jeziku...«

Slovenci, ki živimo v tem mestnem predelu, si še in še želimo takih slovesnosti in da bi znova zaživel stari običaji, ki smo jih, žal, delno že opustili.

Romanje treh škofij

Srečanja vernikov iz ljubljanske, videmske ter celovške škofije so postala že tradicionalna. Začela so se na Sv. Višarjah v soboto po prazniku Marijinega vnebovzvetja 1982, nakar jih izmenoma pripravljajo vse tri škofije. Lani je bilo srečanje pri Gospe Sveti na Koroškem, letos pa je gostitelj videmska nadškofija, ki pripravljala srečanje ob Marijini božjepotni cerkvi v Tricesinu (Madonna Missionaria).

Srečanje bo v soboto 17. avgusta. Ob 10. uri bo slovesno somaševanje, ki ga bo vodil videmski nadškof Battisti ob ljubljanskem nadškofu Suštarju in celovškem škofu Kapellariju.

Splošna želja je, da bi bilo to letošnje romanje posebej posvečeno spominu svetih bratov Cirila in Metoda. Prav bi bilo, ko bi se tega romanja udeležili tudi verniki iz goriške in tržaške škofije. V Gorici bomo naročili poseben avtobus tudi za okoliške vernike. Vpisovanje pri slovenskih duhovnikih in prihodnji teden tudi v Katoliški knjigarni.

Navzdol gremo!

Od leta 1966 pa do 31. maja letos se je število prebivalcev v tržaški pokrajini znižalo za 32.505 oseb ali za 11 %. Tržaško mesto ima sedaj toliko prebivalcev kakor jih je imelo pred 50 leti .tj. 274.000. Upokojencev je skoro 100.000, brezposelnih pa 6.000. Pred nekaj dnevi je v Trstu umrlo 18 oseb, rodil se pa ni nobeden. V kakšni meri smo Slovenci deležni tega padca?

**PRISPEVAJ VELIKODUŠNO
ZA NOVO SLOVENSKO
TELOVADNICO
V GORICI!
S TEM BOŠ PRIPOMOGEL,
DA BO NAŠ MLADI ROD
OSTAL SLOVENSKI.**

OKNO V DANAŠNJI SVET

Vojaki umorili misijonarja

Na Filipinih že vrsto let vlada diktator Marcos. Proti njegovi diktaturi se upirajo politiki, študentje, razne verske skupnosti, zlasti muslimani. Tudi katoliška Cerkev ne more ostati gluha ob raznih zločinih, ki jih diktatura uganja. Tako so letos v aprilu umorili misijonarja Tullia Favallija. Vlada je vrgla krivdo na nekatero pijance. V resnici pa so misijonarja umorili vladni vojaki, ker je zagovarjal pravice ubogih.

Škofje so ob njegovi smrti zavzeli zelo ostro stališče do režima. Trideseti dan po misijonarjevi smrti so se zbrali filipinski škofje in nad 500 duhovnikov k maši zadušnici. Somaševanje je vodil kardinal Sin, nadškof v Manili. Med pridigo je dejal: »Če nasilje ne bo ponehalo, se bo zgodilo, da bomo Filipinci sami pobili več žrtev, kot so jih zahtevale vse osvobodilne vojne do sedaj.« Režim se namreč poslužuje proslulih »skvader smrti« za odstranjevanje neljubih opozicionalcev.

Starozavezni Job v sodobni priredbi

Med zadnjo vojno je Karol Wojtyła bil mladenič. Takrat je ob usodi trpeče Poljske napisal versko igro »Job«. Pri očaku Jobu vemo, da gre za neresljivo vprašanje o trpljenju pravičnega človeka. Mladi Wojtyła se je ob Jobu zamislil v tedanjo Poljsko in trpljenje Poljakov, krščenih in judov.

Pretekli teden so v toskanskem mestu San Miniato predvajali mladostno versko igro Karla Wojtyły, danes Janeza Pavla II. Vsebinsko igre so pa priredili in v tekstu veliko ertali ter marsikaj dodali. Igro je režirala Poljakinja Aleksandra Kurczba, super revizijo pa je opravil filmski režiser Kristof Zanussi.

Igra se izvaja na prostem. Kritiki trdijo, da je uspela, vendar je v njej premalo Wojtyłovega. To bo držalo, saj so

pirreditelji hoteli prikazati tudi sedanje nasilje in trpljenje nedolžnih, npr. Alda Mora in sedanje Poljske, ko pod partijskim režimom še vedno trpijo nedolžni (Popieluszko in drugi). Igro bodo ponavljali do 1. avgusta.

Praški kardinal Tomašek ne sme imeti niti tajnika

Znano je, da je Husakov režim na Češkoslovaškem bolj stalinističen kot Gorbačovov v Moskvi. To občuti tudi praški kardinal František Tomašek z svojo Cerkvijo. Star je 86 let, toda nima nobenega pomožnega škofa, ker režim tega ne dovoli. Vidi se, da je Husak šel v šolo k avstrijskemu cesarju Jožefu II., ki je podobno kot on določal, kdo je lahko škof in kdo ne sme biti. Tomašek se je pritožil tudi, da ne sme imeti niti tajnika, ker tudi tega režim ne dovoli; za vse mora biti sam.

Kljub tem in sličnim šikanam zoper verne državljane in škofje je verska zaveza med Čehi in Slovaki še vedno živa. Poklicev bi imeli v preobilju, ko bi smeli sprejemati vse, ki se priglasiyo. Lani so lahko sprejeli le 50 % priglasenih in sicer tiste, ki so dobili »placet« od partije. Še Jožef II. ni česa takega počel. Iz vrst teh mladih duhovnikov, ki jim partija dovoli, da lahko gredo v bogoslovje, se potem rekrutirajo člani duhovniškega društva »Pacem in terris«, ki ga je Vatikan obsodil. Jubilejno leto sv. Metoda je pa pokazalo, da so korenine krščanstva še vedno globoke. Kljub vsem težavam, ki jih je delal režim udeležencem slovesnosti na Velehradu, se je tam zbralo nad 200 tisoč ljudi.

Svobodni svet ne sme molčati ob kršitvah osnovnih človekovih pravic, ki jih teptajo komunistični režimi.

Veliko se je treba učiti, da spoznaš, da malo veš (Michel de Montaigne).

Škofijski letopis

Tržaška škofija je izdala Letopis 1985 (Annuario), ki obsega številne podatke o stanju v škofiji. Ima 186 strani.

V knjigi so najprej kratki podatki o rimski kuriji in njenih uradih, nato pa nekaj podrobnosti o Italijanski škofovski konferenci in o škofijah (16), ki pripadajo beneški škofovski konferenci.

V Letopisu je prikazano sedanje stanje tržaške škofije: škofija sama in ustroj njenih uradov ter raznih svetov in komisij; stolni kapitelj (10 kanonikov); semenišče, v katerem je bilo lani 64 semeniščnikov, od teh 13 bogoslovcev (trije so v juniju letos postali mašniki); dekanati (5); župnije (58); vikariati (3); 1 kaplanija; slovensko pastoralno središče in misijon v Keniji.

V tržaški škofiji je sedaj 149 duhovnikov in 76 redovnikov-duhovnikov. Vseh redovnikov je 84, redovnic pa 392. Redovniki in redovnice so vključeni v 61 redovniških skupnosti. Slovenskih duhovnikov je 21, redovnikov-duhovnikov pa 7.

V semenišču je bogata javna knjižnica in tudi teološka šola za laike. Udruženj, središč in organizacij je kar 80; raznih drugih ustanov (institutov, entij) pa 37. V škofiji je 127 državnih šol, med temi s slovenskim učnim jezikom: 4 višje, 8 srednjih in 26 osnovnih. Na vseh državnih šolah je lani poučevalo 192 katehetov in katehistinj.

Slovenske redovnice imajo na Tržaškem svoje redovne skupnosti v Trstu (provinencialna hiša šolskih sester), Dolini, Borštu, Ricmanjih in Sv. Križu.

Zelo zanimivi so zgodovinski podatki, ki se nanašajo na tržaško škofijo kot tako, kapitelj in na posamezne župnije.

Najstarejši slovenski duhovnik tržaške škofije je g. Peter Sorli, ki bo 25. marca 1986 obhajal 60-letnico mašništva, »najmlajši« pa Franc Vončina, ki je postal duhovnik leta 1963. V škofiji sta še dva mlajša duhovnika, ki pa pripadata koprski škofiji, in dva redovnika salezijanca. Zal ni nobenega slovenskega bogoslovca.

Ukve

V Ukvah so obhajali god farnih zavetnikov sv. Filipa in Jakoba. Praznovanje je trajalo kar deset dni združeno z raznimi kulturnimi prireditvami in domačimi tradicionalnimi nastopi. Med te spada tudi »konta«, kot jo poznajo po celi Koroški. Fantje in dekleta se zberejo po maši v narodnih nošah pod lipo pred cerkvijo, tam zapojejo kako ljudsko pesem, nakar se podajo po vasi in se ustavljajo pred gostilnami, kjer prav tako zapojejo in se tudi zavrtijo.

Kulturni del praznovanja je obsegal tudi nastop pevskih zborov iz Kanalske doline. Nastopilo je šest zborov, kot gost pa zbor »Fr. Prešeren« iz Zirovnice na Gorenjskem. Ta del praznovanja je organiziral domači mladinski zbor »Ojsternik«, ki ga vodi Osvald Errath.

TONE KRALJ V ZAMEJSTVU

Kdor ima kako Kraljevo delo, je naprosen, da sporoči na sledeče naslove: *Gorica*: Košič Andrej (tel. 85162, trg. - 87170 dom); Koršič Verena (tel. 34213); *Trst*: ul. Donizetti 3 (tel. 768189).

Za sodelovanje se zahvaljujeta: ZSKP - Gorica in SP - Trst.

Mladika št. 7

Te dni je izšla 7. številka tržaške Mladike. Mesečno novelo je napisal Florjan Majnik, najbrž je to psevdonim. Ivo Jevnikar nadaljuje z opisom slovenskih skavtov in je tokrat šel v Kanado, kjer imajo dokaj živo skavtsko življenje, kot pričajo tudi številne fotografije. Pohvale vredno je sodelovanje mladine, ki polni strani priloge »Rast« s pestrimi prispevki. Vinko Beličič se spominja »pesnika iz prekmurja«, pred kratkim umrlega jezuita p. Pavleta Berdena. V reviji je še polno drobnih novic in poročil ter ocene novih knjig. Čuk na obelisku je pa najbrž že odletel kam na Kitajsko na počitnice, da si nabere novih domislic, ker se to pot nič ne oglašja v Mladiki.

Draga '84

Ker se bližamo srečanju v Dragi 1985, je izšel zbornik Draga '84, ki prinaša vsa predavanja in govore lanske Drage in vse kritične posege. Zbornik je že naprodaj, dobil se bo pa zlasti na prihodnjem srečanju na Opčinah, ko bodo študijski dnevi Draga '85 v petek 30. in soboto 31. avgusta ter v nedeljo 1. septembra.

Nov korak pri telovadnici

Pretekli teden je specializirano podjetje v 36 urah vtilo cementni pod v novi telovadnici ob Katoliškem domu. Takšna dela so zelo zahtevna, ker mora vlijanje potekati brez odmora od začetka do konca in ker je površina velika: okrog 400 kv. m. Podjetje je pripeljalo kar tri velike mešalce za cement, da je lahko vlijanje potekalo nemoteno. Delali so nepretrgoma tudi ponoči. Telovadnica ima sedaj trden cementni pod, ki se bo moral nekaj mesecev sušiti, da potem položijo na cementno podlago parkete. Kajti v telovadnici bo pod iz parketov.

Dobri ljudje, ki so do sedaj pomagali, da so dela potekala brez predahe, bodo gotovo pomagali še nadalje, da bo telovadnica dobila še parkete. Ko bota ti namočeni, bo za silo že uporabna, saj so okna že postavljena, vrata tudi naročena. Naj bo to vesela vest v teh pasjih dnevih, ko je tako malo veselih novic.

Smrt blagega kapucina

V goriški kapucinski cerkvi je p. Aurelio imel svojo spovednico, v kateri si ga našel ob vseh mašah in tudi izven maš, da si le prošil za njegovo uslugo. Vedno nasmejan kot je gotovo bil tudi sv. Frančišek. Ta blagi kapucin je sedaj nenadoma odšel na nebeške poljane star 81 let. Do pretekle nedelje je še bil v spovednici, ko se je počutil slabo. Odšel je na Staro goro, ker je tam hladneje. Toda obšla ga je nadaljnja slabost; odpeljali so ga v čedajsko bolnišnico. Ze po nekaj urah je tam umrl.

Pogreb je bil v kapucinski cerkvi v petek 26. julija. Iz Gorice so ga prepeljali v Bassano del Grappa, ker je od tam bil doma.

V življenju je p. Aurelio opravljal v redu kapucinov razne odgovorne službe: bil je profesor in rektor v raznih kapucinskih zavodih beneške province, nazadnje med uredniki, ki pripravljajo izdajo vseh del sv. Lovrenca iz Brindisija, ki ga Cerkev časti kot cerkvenega učitelja. Vendar je ob vsej svoji učenosti bil zlasti skromen, da je grešnike spravljal z Bogom. Naj v Bogu tudi počiva!

Sovodnji

Nekateri nujni ukrepi občinskega sveta. Sovodnjski občinski svet je imel v torek 23. julija svojo sejo, ker je bilo treba rešiti nekaj nujnih zadev. Svet je zasedal v odsotnosti župana in tajnika. Zato je sejo vodil podžupan Klemše, tajnika pa je nadomestoval doberdobski tajnik dr. Cumar.

Seja se je začela s problemom pomanjkanja vode na Vrhu. Tam je občinska uprava sklicala posvet občanov, da bi se porazgovorili o tem vprašanju. Sklenili so, da bodo sklicali nov posvet, na katerem naj bodo prisotni tudi zastopniki vodovodnega konzorcija CAFO, ki oskrbuje vodo, poleg zastopnikov občinske uprave.

Drugi problem je sprožila občina v Ronkah. Ta je povabila na skupno srečanje zastopnike vseh občin, ki njih ozemlje sega na naš zahodni Kras; te občine so: Ronke, Tržič, Doberdob, Zagraj, Sovodnje in Fogljan. Razgovarjali so se, kako bi zaščitili goriški Kras in njegove ozemeljske vrednote, saj urbanizem in industrializacija segata že globoko v kraško pokrajino. Govor je bil posebej, kako zaščititi območje Močil (Moščenic) in jezerc, ki so posebnost tamkajšnje kraške pokrajine.

Tretje podžupanovo poročilo se je tikalo greznice na Peči. Dela so se namreč ustavila, ker bi občina morala odzvati nekaj zemljišča domačinu, ki se pa temu upira. Nadalje se je občinski svet moral spoprijeti z ugovori, ki so jih nekateri domačini iznesli na račun spremembe regulacijskega načrta. Nekateri ugovori so bili sprejeti, drugi ne.

Večen problem je smetarska služba. Po zakonu mora namreč vsaka občina kriti stroške za pobiranje smeti s pristojbinami, ki jih sama določi. Predračun za pobiranje smeti v sovodnjski občini predvideva 33 milijonov lir izdatkov. V sled tega je bilo nujno, da se pristojbine zvišajo in sicer za 10%. Nove pristojbine bodo: gospodinjstva 440 lir za kv. m (lani 425), bančni in drugi uradi 610 (550), trgovine 750 (655), gostilne, hoteli 920 (845).

Poročevalec je tudi potožil, da so ljudje večkrat neodgovorni glede smeti, saj mečejo v vreče tudi plevel. Mesečno se zbere od 270 do 290 stotov smeti. Občinska

uprava bo morala vsekakor bolj kontrolirati verodostojnost prijav glede smetarskih uslug.

Sledila so še imenovanja v razne komisije. O tem pa drugič.

Seja pokrajinskega sveta Slovenske skupnosti

V četrtek 25. julija se je v Sovodnjah sestal pokrajinski svet SSK za Goriško. Na dnevnem redu je bil predvsem pregled stanja po zadnjih občinskih volitvah z dne 12. maja, nato pa še govor o sestavljanju novih večin zlasti za občino Gorica, pa tudi širši položaj v pokrajinskem merilu.

Po uvodnih besedah predsednika Gradimira Gradnika je pokrajinski tajnik Marjan Terpin orisal sedanji politični položaj na Goriškem. Zaustavil se je tako ob volivnih izidih kot tudi ob položaju, ki je nastal po njih. Tajnik je v bistvu podčrtal že znano stališče pokrajinskega tajništva, ki ga je le-to izdalo kmalu po volitvah. V njem se predvsem nanaša na potrditve dosedanjih postojank SSK, nad lepim napredovanjem v Sovodnjah in delno v Doberdobo, nad delnim padcem glasov v goriški občini in seveda nad izgubo uprave v Steverjanu. Vse to bo nujno predstavljalo argument debate in tudi širše politične razprave, zlasti vse do bližnjega jesenskega kongresa SSK v Gorici.

V zvezi s sestavljanjem novih upravnih večin na Goriškem, posebej kar zadeva goriško občino, je pokrajinski svet sprejel tudi nekatere sklepe. Slovenska skupnost je namreč pri pogajanjih stavila tudi svoje predloge in zahteve. Tako predvsem v splošnem političnem merilu podporo zakonski zaščiti Slovencev, v ožjem občinskem programu pa zlasti ureditve slovenskih šolskih stavb v Gorici, toponomastiko, podporo kulturnemu delovanju slovenske narodne skupnosti in vprašanje rabe jezika v rajonskih konzultah; vse to stranka postavlja kot zahteve pri pogajanjih med strankami nekdanje večine. Pokrajinski svet SSK je nato soglasno sprejel sklep o vstopu v nove večine, če bo program odgovarjal prej omenjenim točkam. Sledila je dolga in živahna debata, v katero je posegla večina prisotnih.

Čestitke

Družino Paole in Valterja Grudina je osrečilo rojstvo prvorojenčka. Malemu Janu želi Mladinska sekcija SSK vsa srečo, mladim staršem pa iskreno čestitamo.

Šport

Zaključil se je mednarodni odbojkarški turnir v Sovodnjah

Letošnji mednarodni turnir v moški odbojki se je zaključil v petek 26. julija zvečer, ko sta bila na sporedu še zadnji dve tekmi, in sicer Vojaška reprezentanca proti Tuniziji (zmagali so vojaki s 3:0) in Italija - Jugoslavija (slavili so Italijani s 3:0). Po končanih tekmah je bilo na sporedu nagrajevanje. Odbornik za šport na goriški pokrajini dr. M. Spacapan, ki je bil prireditelj manifestacije, se je zahvalil vsem nastopajočim in udeležencem, podpredsednik pokrajine Fabbro pa je obljubil, da bo turnir tudi v prihodnjem letu.

Zmagovalci so bili vojaki, sledijo Italija, Jugoslavija, Tunizija, Francija.

Občinska telovadnica v Sovodnjah je bila pretesna, da bi prenesla veliki naval ljubiteljev odbojke, ki so vsak večer napolnili športno dvorano. Vzdržali so na tribunah, čeprav je bilo zelo vroče in akoravno se je marsikatera tekma zaključila v poznih urah. Naj za primer velja samo tekma med Italijo in Vojaško reprezentanco, ki se je po 5 setih zaključila v korist vojakov opolnoči, druga tekma na sporedu in sicer Tunizija - Francija, pa je trajala do 2.30 ponoči in je bila napeta prav do zadnjega trenutka.

Veliki uspeh prireditve je znak, da velike in dobro pripravljene mednarodne manifestacije žanjejo vsestransko odobravanje, za slovensko občino Sovodnje pa je bila to enkratna priložnost, da svoje športne objekte predstavi širši javnosti (Sovodnje ob Soči so bile omenjene tudi v največji športni publikaciji »La Gazzetta dello Sport«).

Pohvalo zasluži tudi SD Sovodnje, ki je vsaki večer, pa naj si bo ob še tako pozni uri, poskrbelo, da so atleti in spremlje-

V Nabrežini imamo že osmo leto med počitnicami vsako sredo ob 9. uri sv. mašo s petjem, govorom, nakar sledijo različne igre na vrtu ali v drevoredu (kolesarjenje), vedno z nagradami, kar je združeno z vikom in smehom

valci večerjali na prireditvenem prostoru. Opazili smo tudi, da je za točilno mizo bilo vedno mnogo ljudi, kar znači, da so vsi doumeli važnost, ki jo za vso vaško skupnost predstavlja mednarodni odbojkarški turnir.

Reprezentance Italije, Francije in Tunizije so ostale v Gorici do konca julija in so večkrat skupno trenirale v Standrežu in v Sovodnjah. Italijani se bodo v Gorico vrnili 7. avgusta na dvotedensko pripravo, tokrat v telovadnici v Ločniku. V tem času se bodo predvidoma srečali z jugoslovansko ekipo, ki bo vadila v Škofji Loki in pa s krajevnimi ekipami, če bo za to dovolj zanimanja.

Gostovanje goriške pokrajinske uprave v Trnjanah (Slav. Brod)

V dneh 2., 3. in 4. avgusta bodo gostje krajevne skupnosti Trnjani šahisti UGG, folklorna skupina »Santa Gorizia« in posoška odbojkarška selekcija. Obisk spada v okvir stikov, ki jih že več desetletij gojita Gorica in Trnjani, le da je tokrat pobudnik in organizator goriška pokrajinska uprava s svojim odbornikom za šport dr. M. Spacapanom. Na pot bo šel tudi predsednik goriške letovišarske ustanove Moise, ki je pravi prijatelj hrvaških gostiteljev. Odbojkarji so prejeli vabilo, potem ko je februarja letošnjega leta bila gost v šandreški telovadnici ekipa iz Slavovskega Broda na turnirju, ki ga je organizirala goriška pokrajinska uprava in na katerem so nastopale še ekipe Olympije Terpin, Vala in vojakov goriške brigade. Tedanje 4. mesto ni bilo posebno všeč hrvaškim predstavnikom, ki so zato povabili goriške vrstnike na povračilno tekmo v okviru turnirja, ki se bo odvijal 3. in 4. avgusta v Trnjanah ob tamkajšnjem občinskem prazniku. Pravijo, da bo konkurenca izredna, saj bo poleg okoliških klubov nastopila tudi izbrana jugoslovanska ekipa.

Goričani bodo nastopali v postavi, ki jo sestavljajo v glavnem igralci, ki so že nastopili na uvodni tekmi mednarodnega turnirja v Sovodnjah proti kasnejšim zmagovalcem. Tokrat bo naše igralce vodil trener Dal Sas, sicer od goriškega Libertasa, ki upa na dostojen nastop Goričanov, tudi zato, ker je ekipa v tem tednu večkrat vadila. Avtobus bo odpeljal izpred Katoliškega doma v petek 2. avgusta ob 4.30 zjutraj.

IZ KANALSKE DOLINE

Sv. Višarje

Na praznik sv. Janeza Krstnika so se na Sv. Višarje podali prvi romarji; bili so to domačini iz Zabnic. Nekateri so šli peš, drugi z džipom iz Zajzere. Vseh ljudi se je na vrhu nabralo kakih 50. S tem so odprli romanja na to božjo pot kot to delajo že od davnih časov: na dan sv. Janeza Krstnika se uradno odpre božja pot na Sv. Višarje in zapre na rožnovensko nedeljo v oktobru.

Vendar do sedaj ni bilo tam kaj prida romarjev, ker še vedno ne vozi žičnica in še celo poletje ne bo dokončano. Kdor hoče na Sv. Višarje, mora zato peš kot v starih časih. Cerkev je bila do sedaj zaprta, ta teden pa je prišel na Sv. Višarje g. Vinko Zakelj, ta najbolj zvesti ljubitelj svetovišarske božje poti, in cerkev bo znova oskrbovana.

Cerkev so popravili in ni več sledu poškodb zaradi potresa. Vsi pa seveda čakamo, da bo zgrajena žičnica in bodo Sv. Višarje znova zaživele kot včasih. G. Vinko Zakelj ostane na Sv. Višarjah do nedelje 18. avgusta.

Zabnice so še vedno brez svojega župnika. Začasni upravitelj je g. M. Gariup iz Ukev. Toda govori se, da se videmski

nadžkof razgovarja s frančiškani iz Slovenije, naj bi oni prevzeli župnijo v Zabnicah in oskrbo Sv. Višarj.

Vstopila je v Karmel

Profesorica matematike Annalisa Aicardi iz Genove je vstopila h karmeličankam. Nova redovnica je bila voditeljica mladinske Katoliške akcije v Genovi in članica Papeškega sveta za laike. Sedaj je storila še nov korak, da bo še bolj v službi božjega ljudstva.

DAROVI

Za Katoliški glas: v spomin očeta Mária Dolenca daruje hči Nadja 30.000 lir.

Za slov. duhovnijo v Gorici in za novo telovadnico v spomin na Anko Trojar darujejo Marija Ozebek in družina Doktorič po 25.000 lir.

Za zbor M. Filej: Gabrijela 100.000 lir.

Za cerkev v Sovodnjah: Marija, Davorin in Branko z družinami namesto cvetja na grob mami in noni Heleni Miklus por. Cotic vsak po 100.000 lir.

Za cerkev v Jamljah: v spomin Alojzija Frandoliča so darovali: hči Milena in sin Jožef 150.000, svak Jožef in Melanija 100.000, vnuki Giovanni, Marko in Gabrijel Marsico 100.000; Olga Kariš v isti namen za SD Jamlje 40.000 lir.

Za svetoivanski cerkveni zbor: Justina Vatta v spomin na Ivana Božiča in Alberta Hrovatina 20.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: G. R. 105.000; Sv. A. 16.850; N. N. 35.000; Olga Šavli 40.000; Danila Pertot 40.000; Kukanja 50.000; Milanič 50.000; G. R. 35.000; Claudio B. 35.000; Silla 35.000; N. N. 10.000; Zuliani 7.000; Bulgheroni 100.000; Ivanka Lupinc 100.000; A. De Lorenzi 25.000; Gruden 1/1N 60.000; Frankovič 50.000; Albina Pertot 50.000; Volpi-Zagar 50.000; Visentin 60.000; Pulitanò-Bone 40.000; N. N. 35.000; Caharija-Križmančič 50.000, Bone Natalina, Severina 35.000; N. N. 2.500; Sv. A. 16.750; Kocman-Budin 50.000 lir.

V počastitev pok. Mária Dolenca: hči Nadja z družino za svetoivanski cerkveni zbor 50.000, za svetoivanski Marijin dom 50.000; za svetoivanski cerkveni zbor daruje mešani zbor »Sv. Jernej« 100.000; Erminija in Dušan Žerjal za pevski zbor »M. Kogoj« 10.000; Marta Požar za pevski zbor »Sv. Jernej« 15.000 lir.

Za misijonarja Ivana Stanta: N. N. 100.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N. 25.000 lir.

Za gobavce: N. N. 50.000; Melanija Frandolič, Doberdob namesto cvetja na grob Alojzija Frandoliča 100.000 za lačne otroke v misijonih, 50.000 lir pa za cerkev v Doberdobo.

Vsem podpornikom našega lista in društvu darovalcem Bog povrni, rajnin pa daj večni pokoj!

Spored od 4. do 10. avgusta 1985

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Moj prijatelj radio«. 11.45 Vera in naš čas. 15.00 Na počitnice. 16.00 V svetu valčka. 17.00 Beležka. 17.30 A. Novelli: »Stara kokoš«, igra.

Ponedeljek: 8.10 Fabianjevi iz Kobilja. 10.10 Koncert RAI iz Milana. 11.45 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Ženski zbor iz Hausna. 14.30 Cetrkova srečanja. 14.40 Včeraj, danes, jutri. 16.00 Nacionalno vprašnje Trsta. 17.10 Klasični album. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Med Brdi in Jadranom. 9.10 J. Verne: »Otroka kapitana Grant«. 10.10 Koncert v repentaborski cerkvi. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 14.10 Ribe našega morja. 14.30 Mladi mladim. 16.00 Mit in slovenska pesem. 17.10 Klasični album. 18.00 A. Rebula: »Arija iz Wagnerja«. Dramski prikaz.

Sreda: 8.10 Izbor iz Povejmo v živo. 9.15 J. Verne: »Otroka kapitana Grant«. 10.10 Koncert v cerkvi sv. Martina v Dolini. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Komorni mešani zbor iz Nove Gorice. 14.10 Fabianjevi iz Kobilja. 14.30 Včeraj, danes, jutri. 16.00 Beležka za zgodovino otroštva. 17.10 Klasični album.

Četrtek: 8.10 Potovanje po Vel. Britaniji. 9.10 J. Verne: »Otroka kapitana Grant«. 10.10 Koncert RAI iz Milana. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Slov. popevke. 14.10 Naša vina. 14.30 Diskorama. 16.00 Beležke za zgodovino otroštva. 17.10 Klasični album.

Petek: 8.10 Za ta letni čas. 9.15 J. Verne: »Otroka kapitana Grant«. 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu. 11.30 Beležka. 12.00 Iz svetovnega pripovedništva. 13.20 Primorska poje. 14.10 Potovanje po Vel. Britaniji. 15.00 V svetu filma. 16.00 Podoba matere v sodobni slov. pripovedni prozi. **Sobota:** 8.10 Kulturni dogodki. 9.15 J. Verne: »Otroka kapitana Grant«. 10.10 Kogojevi dnevi v N. Gorici. 11.30 Beležka. 12.00 Na počitnice. 14.10 Za ta letni čas.

OBVESTILA

ACM vabi na običajno mesečno mašo za edinost, ki bo v ponedeljek 5. avgusta ob 17.30 v Marijinem domu v ul. Risorta 3. Po maši prikaz zanimivih diapozitivov.

Duhovne vaje za mladino v Stržišču. Ponovno toplo vabimo mladino, ki je končala nižjo srednjo šolo, na enotedenske duhovne vaje v čudovitem kraju Stržišče (zadnja primorska vas pred Bohinjem). Letos ostaneta še dva tedna, in sicer od nedelje 4. do 11. avgusta in od 11. do 18. avgusta. Začetek vedno na nedeljo ob 15. uri.

Duhovne vaje za slovenske duhovnike bodo v Domu »Le Beatitudini« nad Trstom 28., 29. in 30. avgusta. Začetek v sredo 28. avg. ob 9. uri. Vodil jih bo dr. Lojze Pirnat, spiritual v ljubljanskem bogoslovju. Kdor se želi udeležiti, naj se prijavi v Domu (tel. 566244) ali pri g. Kunčiču (tel. 220332).

Srečanje pritrkovalcev bo na veliki šmaren na Kontovelu; sodelovali bodo pritrkovalci z obeh strani meje. Začetek ob 16. uri. Nastopile bodo skupine iz Doline, Boljunca, Barkovelj, Tomaja in še iz drugih krajev Primorske. Vabljeni vsi ljubitelji te naše ljudske umetnosti.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 350 lir, k temu dodati 18% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Dne 17. julija, v 86. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

MARIO DOLENC

višji uradnik državnih železnic v pokoju

Pokopali smo ga na openskem pokopališču 20. julija 1985. Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so mu kakorkoli izkazali čast in ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala g. Pohajaču za pogrebne obrede, pevskemu zboru, nositeljicam cvetja in sveč, darovalcem cvetja ali v dobrodelne namene.

Zalujoci: žena Pepka, sin Uči in hči Nadja z družinami, sestra Marija in brat Rudi z družinami ter ostalo sorodstvo.

Opčine, 26. julija 1985